

บทความวิจัย (Research Article)

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
Relationship between Digital Leadership of School/Administrators
under The Secondary Educational Service Area Office 1

สุภาวช์ เชาว์เกษม¹ วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรารณ² สูดารัตน์ สารสว่าง³
Supawatt Chao-kasame¹ Wisut Wichitputchraporn² Sudarat Sarnswang³

^{1,2,3} คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

^{1,2,3} Faculty of Education, Kasetsart University

*Corresponding Author, e-mail: supawatt.ch@ku.th

Received: March 3, 2020; Revised: March 27, 2020; Accepted: April 6, 2020

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 2) ประสิทธิภาพโรงเรียน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียนเหล่านี้ ผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียนเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่มสาระ จากโรงเรียนจำนวน 31 โรงเรียน รวม 248 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการปรับวิสัยทัศน์เกี่ยวกับพื้นที่การเรียนรู้ และสภาพแวดล้อม ด้านการสร้างโอกาส ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการสร้างภาพลักษณ์ ด้านการสื่อสาร และด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียน 2) ประสิทธิภาพโรงเรียน องค์ประกอบ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรก คือ ด้านการแข่งขัน รองลงมาคือ ด้านการสร้างสรรค์ ด้านการร่วมมือ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ด้านการควบคุม 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำที่ยั่งยืนของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ประสิทธิภาพโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to: 1) study the level of digital leadership of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office 1; 2) Level of school effectiveness; and 3) relationship between digital leadership of school administrators and effectiveness of these schools. Using a questionnaire, the data were collected from subject area leaders of 31 schools, eight from each school, 248 in total. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, and Pearson Product Moment relationship coefficient.

The results of this research were as follows. 1) The overall digital leadership of these school administrators was at the high level. Its seven factors were ranked respectively: student participation, learning, adjustment of learning area and environment, opportunity provision, public relations, communication and branding. 2) The overall effectiveness of these schools was also at the high level. Aspects of the effectiveness were ranked respectively: competitiveness, creativity, cooperation, and control.

3) Digital leadership of school administrators and effectiveness of these schools were highly related at the statistical significance of 0.01.

Keywords: Academic Management, STEAM Education, Secondary School

บทนำ

สถานการณ์การก้าวกระโดดของเทคโนโลยีที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ให้กลายเป็นมนุษยดิจิทัล (Digital Humanities) เน้นการทำการกิจกรรมหลักสำคัญ 4 ประการ คือ การสืบค้นด้วยดิจิทัล (Digital Inquiry) การเรียนรู้ด้วยดิจิทัล (Digital Learning) การเรียนรู้สื่อใหม่ (New Media Study) และการใช้สื่อใหม่ (New Media Practice) โดยได้มีการรวมตัวกันทำให้เกิดเป็นสังคมดิจิทัลอันเป็นยุคที่อินเทอร์เน็ตอยู่ในทุกสิ่งทุกอย่าง (Internet of Thing) เนื่องจากการพัฒนาอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีโปรแกรมและการใช้ร่วมกับเครื่องคอมพิวเตอร์ และสามารถเคลื่อนที่ไปพร้อมกับคนได้ตลอดเวลา สามารถประมวลผลและแสดงผลข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้คนสามารถเข้าถึงข้อมูลและองค์ความรู้ได้อย่างไร้ขีดจำกัด โดยในปัจจุบันร้อยละ 50 ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในประเทศแถบเอเชีย นอกจากนี้ ในมิติทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยีดิจิทัลยังทำให้ดำเนินธุรกรรมทางการเงินได้อย่างสะดวกรวดเร็ว โลกมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น ซึ่งประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลโดยได้มีการผลักดันนโยบายการปรับเปลี่ยนประเทศให้ก้าวสู่ประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) ที่เน้นขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกภาคส่วนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ มีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมของประเทศให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ แต่อย่างไรก็ตาม พบว่าคนไทยส่วนใหญ่ยังใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงมากกว่าใช้ค้นคว้าหาองค์ความรู้และใช้พัฒนาต่อยอดให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ (Ministry of Information and Communication Technology, 2016; Ministry of Education, 2017)

จากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นที่กล่าวมา การพัฒนาประชากรให้สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีความจำเป็นอย่างยิ่ง สิ่งที่จะช่วยพัฒนาให้บุคลากรมีศักยภาพสูงสุดคือการศึกษามีคุณภาพสูง แต่ในปัจจุบันระบบการศึกษาไทยนั้นมีปัญหาอย่างมากคือมีระดับการเรียนรู้

ที่ต่ำกว่ามาตรฐานในการประชุมเวทีเศรษฐกิจโลก การจัดลำดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาของไทยอยู่ในลำดับที่ 8 ของสมาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของการศึกษาไทยเป็นอย่างมาก วงการการศึกษาไทยควรปรับกระบวนการเรียนรู้ให้การทำงานเป็นกลุ่มมากยิ่งขึ้น ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีการลงทุนในด้านการศึกษาเป็นมูลค่าสูง จากงบประมาณด้านการศึกษาสูงเป็นอันดับ 2 รองจากงบประมาณด้านการป้องกันประเทศ แต่ระดับคุณภาพการศึกษาไทยที่เทียบเคียงกับประเทศอื่น ๆ ในเวทีโลกยังคงอยู่ในระดับต่ำ เด็กวัยเรียนจำนวนมากไม่อยู่ในระบบการศึกษาภาคบังคับ เด็กวัยเรียนที่อยู่ในระบบโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพโรงเรียนในพื้นที่ต่างก็มีคุณภาพไม่เท่าเทียมกัน เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำของโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่พิเศษ เกิดปัญหาเชิงความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม ส่งผลถึงปัญหาสังคม มีเด็กออกนอกระบบโรงเรียนซึ่งแสดงให้เห็นถึงความอ่อนแอด้านการบริหารจัดการของโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อการสร้างคนที่มีคุณภาพ

การศึกษาในยุคดิจิทัลจะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ครู ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษาทั้งประสิทธิภาพของการบริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษา นักวิชาการหลายท่านมีความเห็นตรงกันว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารส่วนหนึ่ง (Chamchoy, 2017) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นตัวแปรสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะ ทักษะ ประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทัน เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ทั้งนี้ ผู้บริหารจำเป็นต้องพัฒนาตนให้มีทักษะจำเป็นสำหรับผู้บริหารในยุคดิจิทัล เช่น ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี (Technology Leadership) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (Innovative Leadership) และพัฒนาความรู้ ประสบการณ์เหล่านี้เป็นสมรรถนะในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการศึกษา ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 67 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 31 โรงเรียน โดยวิธีการเปิดตารางประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้ตัวอย่าง 31 โรงเรียน นำมาสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย คำนวณตามสัดส่วนกระจายตามขนาดของโรงเรียน กำหนดผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ 1) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 2) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 4) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ 5) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ 6) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 7) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 8) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รวมผู้ให้ข้อมูล 248 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามระดับความคิดเห็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด และตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เป็นแบบสอบถามปลายปิดใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งข้อความภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ การสร้างภาพลักษณ์ การมีส่วนร่วมของนักเรียน การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และการให้โอกาส

ตอนที่ 3 แบบสอบถามประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เป็นแบบสอบถามปลายปิดใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งข้อความ ประสิทธิภาพโรงเรียน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการแข่งขัน ด้านการร่วมมือ ด้านการควบคุม และ ด้านการสร้างสรรค์

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่ผ่านการเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ แล้วเสนอ ต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 ผู้ศึกษา ปรับปรุงข้อความในแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะจึงได้เครื่องมือในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม ทั้งสิ้น 80 ข้อ ที่ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระและพร้อมที่จะนำ แบบสอบถามไปสู่ขั้นตอนการทดลองใช้กับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของแบบสอบถามภาวะผู้นำที่ยั่งยืนของผู้บริหารสถานศึกษาและ ประสิทธิภาพของโรงเรียน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาคแต่ละแบบวัดเท่ากับ 0.951, 0.976 ตามลำดับ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งไปรษณีย์ไปยังหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ ได้แก่ 1) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 2) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 4) หัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ 5) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ 6) หัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 7) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 8) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 248 คน จากทั้ง 31 โรงเรียน ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวม ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเองระหว่างวันที่ 7 มกราคม 2563 ถึง 24 มกราคม 2563 และได้รับ แบบสอบถามคืน จำนวน 248 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 จากแบบสอบถามทั้งหมด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลการตอบแบบสอบถาม สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ เกี่ยวกับเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในปัจจุบัน โดยใช้สถิติแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลภาวะผู้นำยุคดิจิทัลและประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ใช้สถิติหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แล้วนำไปเทียบเกณฑ์ของ Taweerat (1997) ดังนี้ ต่ำกว่า 0.20 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ, 0.21-0.40 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ, 0.41-0.60 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง, 0.61-0.80 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับมาก และ 0.81-1.00 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

1. ผลการศึกษาข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวกับเพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด อายุ และตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในปัจจุบัน ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่มสาระ 1) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 2) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 4) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ 5) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ 6) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 7) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 8) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 248 คน สถานภาพด้านเพศของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 127 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 51.2 สถานภาพด้านวุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 56.9 ด้านอายุ ส่วนใหญ่อายุ 30-40 ปี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ

32.70 สถานภาพด้านตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ กลุ่มสาระละ 31 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5

2. ผลการศึกษาภาวะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, $SD = 0.221$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับสูงสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.41$, $SD = 0.285$) รองลงมาคือ ด้านการปรับวิสัยทัศน์เกี่ยวกับพื้นที่การเรียนรู้ และสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.35$, $SD = 0.340$) และด้านการสร้างโอกาส ($\bar{X} = 4.35$, $SD = 0.297$) ส่วนด้านการสื่อสารและด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.290$) และ ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.413$) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 พบว่า โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, $SD = 0.235$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับสูงสุดคือ ด้านการแข่งขัน ($\bar{X} = 4.45$, $SD = 0.461$) รองลงมาคือ ด้านการสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.43$, $SD = 0.395$) ส่วนด้านด้านการควบคุมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.247$)

4. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 วิเคราะห์โดยใช้สถิติหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ผลการศึกษาได้เสนอไว้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

(n = 248)

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล	ประสิทธิผลโรงเรียน				(Ytot)
	ด้านการแข่งขัน	ด้านการร่วมมือ	ด้านการควบคุม	ด้านการสร้างสรรค์	
ด้านการสื่อสาร	0.201**	0.310**	0.389**	0.433**	0.483**
ด้านการประชาสัมพันธ์	0.210**	0.413**	0.373**	0.393**	0.503**
ด้านการสร้างภาพลักษณ์	0.253**	0.284**	0.319**	0.340**	0.445**
ด้านการมีส่วนร่วม	0.292**	0.297**	0.320**	0.426**	0.491**
ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ	0.180**	0.200**	0.183**	0.272**	0.304**
ด้านการปรับตัววิสัยทัศน์เกี่ยวกับพื้นที่การเรียนรู้และสภาพแวดล้อม	0.138*	0.279**	0.257**	0.362**	0.366**
ด้านการสร้างโอกาส	0.133*	0.371**	0.444**	0.403**	0.486**
(Xtot)	0.280**	0.428**	0.450**	0.525**	0.611**

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($r = 0.611^{**}$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ด้านการประชาสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.503^{**}$) โดยที่ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลในด้านการประชาสัมพันธ์สัมพันธ์กับประสิทธิผลโรงเรียนด้านการร่วมมือในระดับปานกลาง ($r = 0.413^{**}$) ด้านการมีความสามารถในการพัฒนาทรัพยากรความสัมพันธ์กับประสิทธิผลโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.509^{**}$)

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จากการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และการเรียนรู้ที่มีระดับความคิดเห็นในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจ เพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ และทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงของผู้เรียน เชื่อมโยงกับการนำเทคโนโลยีที่หลากหลายมาใช้ในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Boontham (2016) ที่กล่าวว่า การเป็นผู้นำยุคเศรษฐกิจดิจิทัลกับการพัฒนาที่ยั่งยืนสู่องค์กรทางการศึกษานั้นมีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน และจะเกิดขึ้นได้นั้นอยู่ที่ผู้นำองค์กร ผู้นำจำเป็นที่จะต้องสั่งสม พัฒนา และแสวงหาให้ได้มาซึ่งคุณลักษณะ ทักษะ และสมรรถนะทางการบริหารศึกษาที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ผู้นำทางการศึกษาจะต้องกระตือรือร้นที่จะทำความเข้าใจผู้เรียนในยุคนี้ และหาแนวทางใหม่ที่จะเชื่อมโยงความคิด ความรู้ และสามารถใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรม เป็นตัวส่งผ่านไปยังผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเหมาะสม

2. ประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

จากผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับกำหนดเป้าหมายและทิศทางการดำเนินการเพื่อให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งในด้านการแข่งขันอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุดอันเนื่องมาจากปัจจุบันนี้ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานและคุณภาพในการจัดการศึกษา และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สังคม ซึ่งสอดคล้องกับ Thaitae (2016) ที่กล่าวว่าผู้บริหารต้องปรับตัว และพัฒนากลยุทธ์ในการบริหารการเปลี่ยนแปลงในองค์กร โน้มน้าวให้ผู้ร่วมงานเห็นความจำเป็นและยอมรับการเปลี่ยนแปลง พร้อมที่จะเรียนรู้ เพิ่มทักษะและการปรับตัว เพื่อการเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ดีกว่า ไม่มีองค์กรใดในปัจจุบันที่จะรักษาสภาพการทำงาน วิธีการทำงาน

รูปแบบเดิม ๆ ไปได้ เนื่องจากจำนวนคู่แข่งที่มีมากขึ้น กระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่รุนแรงขึ้น ทำให้องค์กรต่าง ๆ ต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับการแข่งขัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

จากการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีความสัมพันธ์ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงพฤติกรรมที่มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลในการกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาซึ่งจะส่งผลให้ประสิทธิผลโรงเรียนดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Boontham (2016) ที่ศึกษาเรื่องการเป็นผู้นำยุคเศรษฐกิจดิจิทัล กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนกลายเป็นพลเมืองยุคดิจิทัลที่มีคุณภาพนั้นผู้นำทางการศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องรู้และเข้าใจบริบทของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างดี รวมถึงวิธีการใช้นวัตกรรมของเทคโนโลยี เพื่อการศึกษานำไปสู่ผลอย่างมีนัยสำคัญที่ดีขึ้นอันเกิดมาจากการยอมรับเทคโนโลยีสู่การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้มีประสิทธิภาพด้วยภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้นำทางการศึกษา

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ในด้านการสื่อสารและด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการสื่อสาร และแจ้งข่าวสารระหว่างครู บุคลากร ผู้เรียน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่องในทุกช่องทาง ผ่านเทคโนโลยีหรือสื่อสังคมออนไลน์ นอกจากนี้ ผู้บริหารควรใช้ช่องทางออนไลน์ในการติดต่อ เชื่อมโยง แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำความรู้มาพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพและก้าวเข้าสู่สถานศึกษายุคดิจิทัล

2. ประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในด้านการควบคุมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการกำกับ ติดตาม การจัดการศึกษา และตรวจสอบ

คุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อสร้างความมั่นใจในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลโรงเรียน พบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลด้านการประชาสัมพันธ์นั้นส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรใช้เครื่องมือสื่อสารสังคมออนไลน์ หรือช่องทางอื่น เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ ยูทูบ เว็บไซต์ เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้รับทราบถึงการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งผู้บริหารควรสร้างช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับผู้รับบริการ ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจ แบ่งปันความรู้และแลกเปลี่ยนแนวทาง และความต้องการของผู้รับบริการ ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลโรงเรียน เช่น บรรยากาศองค์กร วัฒนธรรมองค์กร บทบาทผู้บริหาร เพื่อให้ได้ข้อค้นพบเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ในการขับเคลื่อนสถานศึกษาต่อไป
2. จากผลการศึกษาพบว่า ด้านการควบคุมมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการควบคุมเพื่อเป็นข้อค้นพบเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป
3. จากผลการศึกษาพบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลโรงเรียนมากที่สุด ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาแนวทางด้านการประชาสัมพันธ์เพื่อเป็นข้อค้นพบเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

References

- Boomtham, T. (2016). Leadership in Digital Economy Era and Sustainable Development of Educational Organizations. *Technical Education Journal King Mongkut's University of Technology North Bangkok*, 7(1), 218, 223. [in Thai]
- Chamchoy, S. (2017). *School Management in the Digital Age*. Phitsanulok: Naresuan University Press.
- Christian, F. (2014). *Social Media: a critical introduction*. Great Britain: SAGE Publications Ltd.
- Ministry of Education. (2017). *Educational Reform Guidelines*. Photocopy document. [in Thai]
- Ministry of Information and Communication Technology. (2016). *Digital Development for National Economic and Social Development*. Bangkok: Ministry of Information and Communication. [in Thai]
- Ob-un, I. (2017). The school leadership affecting teacher professional development effectiveness in school under the office of secondary educational service area 25. *KKU Research Journal (Graduate Studies) Humanities and Social Sciences*, 5(2), 25-35.
- Pengsawat, W. (2006). A Theoretical Model of Instructional Leadership of School Administrator Affecting School Effectiveness. *Journal of Educational Administration Khon Kaen University*, 10(2), 13-20. [in Thai]
- Taweerat, P. (1997). *Research Methods in Behavioral Science and Social Sciences*. Bangkok: Srinakharinwirot University. [in Thai]
- Thailand Digital Government Academy. (2016). *Thai P.M. runs Thai government development, emphasizing that the new generation must be IT experts*. [Online]. Retrieved from www.dga.or.th/th/content/913/11511/ Accessed on March 2, 2018.

- Thaitae, S. (2016). *A Causal Model of Teacher Leadership and Authentic Leadership of Administrators, with Organizational Culture as Mediator, Affecting Effectiveness of Nursing Education Institutions*. Bangkok: Faculty of Education, Kasetsart University.
- Ulrich, D. (1996). *The leader of future: New vision, strategies and practice for the next era*. San Francisco. CA: Jossey Bass.
- Zhong, L. (2016). *The Effectiveness of Digital Leadership at K-12 Schools in Mississippi Regarding Communication and Collaboration During CCRS Implementation*. Dissertations. 328. [Online]. Retrieved from www.aquila.usm.edu/dissertations/328, March 19, 2018.